Αλέξανδρος Παπαδιαμάντης- Μέσα στην μπακαλοταβέρνα του Καχριμάνη

Ο Παπαδιαμάντης κατέβασε τα ελληνικά γράμματα στην αθηναϊκή ταβέρνα

IN.GR 04 Μαρτίου 2025, Βαγγέλης Στεργιόπουλος

Λίγοι γνωρίζουν ότι ο μεγάλος διηγηματογράφος Αλέξανδρος Παπαδιαμάντης, ο γνωστός ως κοσμοκαλόγερος στην ελληνική λογοτεχνία, υπήρξε ο ερημίτης του Ψυρή. Έμεινε σ' αυτή τη λαϊκή αθηναϊκή συνοικία, σε φτωχικά δωμάτια που νοίκιαζε και έμοιαζαν με ασκητικά αναχωρητήρια, περισσότερα από είκοσι χρόνια.

Όλοι νομίζουν ότι ο Παπαδιαμάντης έμενε στη Δεξαμενή, κάτω από το Λυκαβηττό, όπου υπήρχε εκείνα τα παλιά χρόνια το περίφημο καφενείο, στο οποίο συγκεντρώνονταν οι λόγιοι. Η εντύπωση έχει δημιουργηθεί επειδή πήγαινε πράγματι ο Παπαδιαμάντης σ' αυτό το καφενείο, και εκεί μάλιστα ο Παύλος Νιρβάνας κατόρθωσε να του βγάλει και την ιστορική φωτογραφία. Πήγαινε στη Δεξαμενή όμως, στα τελευταία χρόνια της διαμονής του στην Αθήνα, όταν ο Γιάννης Βλαχογιάννης τον βρήκε άρρωστο κι ετοιμοθάνατο σε μια υγρή και ανήλια τρώγλη της φτωχογειτονιάς του Ψυρή, κοντά στον Άγιο Αθανάσιο, και τότε τον πήρε και τον πήγε στο δωμάτιό του στη Δεξαμενή.

4-5 ΠΑΝΟΡΑΜΑ ΠΡΟΔΗΜΟΣΙΕΥΣΗ

ΑΡΧΙΖΕΤΑ ΣΤΗΜΟΥΤΠΑ ΑΠΟ ΤΗΝ ΠΑΛΙΑ ΑΘΗΝΑ ΣΤΟ ΒΙΒΛΙΟ ΤΟΥ ΓΙΑΝΝΗ ... ΚΑΤΟΡΘΩΜΑ «Η ΙΣΤΟΡΙΑ ΤΗΣ ΣΥΝΟΙΚΙΑΣ ΤΟΥ ΨΥΡΗ» ΘΕΑΣΟΣΕΙΣ ΦΙΛΕΠΙΟΤΗΣ

Ο ερημίτης «κοσμοκαλόγερος»

Όταν ο Αλέξανδρος Παπαδιαμάντης περπατούσε στους δρόμους του Ψυρή

Το ειδύλλιο του Λόρδου Βύρωνα

Παλιές δόξες και μόδα

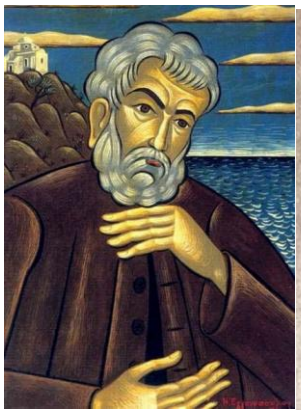
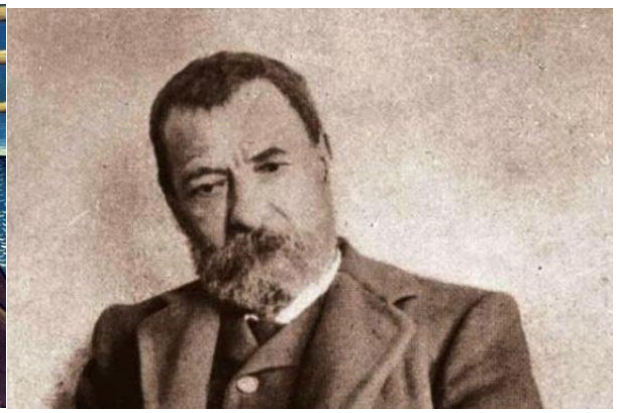
«ΤΑ ΝΕΑ», 22.5.2000, Ιστορικό Αρχείο «ΤΟ ΒΗΜΑ» & «ΤΑ ΝΕΑ»

Ήταν άνοιξη του 1906 και οι λογοτέχνες έτρεχαν τότε να τον δουν. Να δουν, όπως λέει ο Γ. Βαλέτας στη βραβευμένη από την Ακαδημία Αθηνών φιλολογική μελέτη του για τον Παπαδιαμάντη (Μυτιλήνη, 1940), το δράκο του Ψυρή. Πράγματι, ο Παπαδιαμάντης έμεινε περισσότερα από είκοσι χρόνια στη συνοικία του Ψυρή. Το 1873 είχε έρθει για να τελειώσει το

γυμνάσιο στην Αθήνα. Πήγε στο Βαρβάκειο. Αντιμετώπισε μεγάλες οικονομικές δυσκολίες. Είχε προβλήματα των οποίων η λύση δεν ήταν εύκολη. Ζητούσε κάποια δουλειά, αλλά και αυτή δεν βρισκόταν. Το Σεπτέμβρη του 1874 πήρε το πτυχίο του Βαρβακείου. Γράφτηκε στο πανεπιστήμιο, στη Φιλοσοφική Σχολή. Τα οικονομικά ήταν το μεγαλύτερο πρόβλημα. Ο πατέρας του τού έστελνε όσα μπορούσε, κι αυτός παρέδιδε μαθήματα σε κάποιους μαθητές. Έμενε σε διάφορα ξενοδοχεία και άφηνε χρέη.

Οι περιγραφές του Γιάννη Καιροφύλα για τη γειτονιά του Ψυρή, τον Παπαπαδιαμάντη και τις συντροφιές του είναι συγκλονιστικές. Ο κοσμοκαλόγερος της λογοτεχνίας ήταν μεγάλος πότης και δεινός καπνιστής.

Όλες οι πληροφορίες και από τη μελέτη του Γ. Βαλέτα αλλά και από άλλες πηγές οδηγούν στο συμπέρασμα ότι μόνιμο στέκι —όπως θα λέγαμε σήμερα— είχε ο Παπαδιαμάντης το μπακάλικο του Καχριμάνη στην οδό Σαρρή, του Ψυρή. Φαίνεται μάλιστα ότι το μπακάλικο αυτό υπήρχε για πολλά χρόνια και λίγο τουλάχιστον πριν τον πόλεμο του ’40, γιατί ο Βαλέτας λέει «υπάρχει και σήμερον». Φαίνεται λοιπόν ότι πέρασε πολύ χρόνο της ζωής του μέσα σ’ αυτό το μπακάλικο της γειτονιάς του, γιατί εκεί έτρωγε τις περισσότερες φορές, εκεί έπινε και εκεί συναντούσε τους φίλους του, που τον ακολουθούσαν στο κρασί. Πρέπει μ’ άλλα λόγια το μπακάλικο του Καχριμάνη να ήταν ένα είδος μπακαλοταβέρνας, όπως ήταν του Αδάμη στη Θεμιστοκλέους και άλλες μπακαλοταβέρνες στην Αθήνα. Δηλαδή πουλούσαν τα είδη μπακαλικής και το μεσημέρι ή το βράδυ, που έκλεινε το μπακάλικο, τραβούσαν μια κουρτίνα στους πάγκους με τα τρόφιμα, άπλωναν μερικά σιδερένια τραπέζια, έβαζαν γύρω μερικές καρέκλες και σέρβιραν κάποιο φαγητό ή και καλούς μεζέδες, αλλά οπωσδήποτε άφθονο κρασί από τα βαρέλια που ήταν συνήθως στο υπόγειο.

«ΤΑ ΝΕΑ», 22.5.2000, Ιστορικό Αρχείο «ΤΟ ΒΗΜΑ» & «ΤΑ ΝΕΑ»

Μέσα στην μπακαλοταβέρνα του Καχριμάνη πρέπει να έγραψε πολλά διηγήματα. Του άρεσε το μέρος. Θα λέγαμε ότι μπορεί και να τον ενέπνεε. Ο μπακάλης Δημήτρης Καχριμάνης τον είχε συμπαθήσει, τον φρόντιζε και του έκανε όποτε χρειαζόταν και

πίστωση. Επίσης, ο Καχριμάνης είχε κι ένα μικρότερο αδελφό, τον Βασιλάκη, που ήταν πρόθυμος να κάνει κάποιο θέλημα του Παπαδιαμάντη. Ίσως να μετέφερε κάποτε και χειρόγραφά του σε κάποια από τις εφημερίδες με τις οποίες συνεργαζόταν.

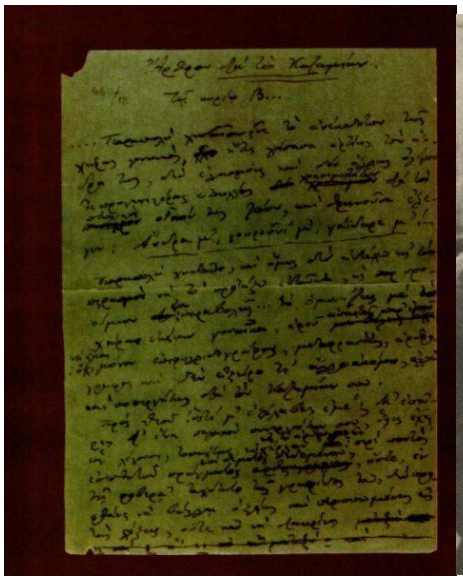
Ο Παπαδιαμάντης μόνο όταν εύρισκε καλό κρασί γινόταν ευτυχισμένος. Ηρεμούσε. Η γαλήνη που τον κυρίευε ήταν έκδηλη. Ζούσε τις πιο ευτυχισμένες στιγμές της ζωής του, μιας ζωής πολύ βασανισμένης, μιας ζωής που ίσως ένας άλλος δεν θα την άντεχε. Γινόταν ατάραχος και ειρηνικός όταν έπινε. Πολλές φορές σιγοτραγουδούσε, και ακόμη περισσότερο σιγόψελνε, όταν κατέβαζε μερικά ποτήρια από το αγαπημένο του κρασί. Ίσως να έπινε και για να ξεχάσει. Ίσως να ήθελε το κρασί για να νιώσει λίγο ευτυχισμένος. Μπορεί και να εύρισκε παρηγοριά στο πιοτό, αφού ήξερε ότι κάθε βράδυ ήταν υποχρεωμένος να πάει να ξεκουράσει το κορμί του σ' αυτά τα φτωχικά δωμάτια του Ψυρή.
Εκείνα τα χρόνια η δημοσιογραφία είχε περισσότερες δυσκολίες και μικρές αμοιβές. Ο Παπαδιαμάντης εργαζόταν πολλές ώρες και ο μισθός του ήταν μικρός. Δεν του έφταναν τα χρήματα ούτε για να πληρώσει το νοίκι σ' ένα σπίτι καλύτερο, ούτε για να φάει σε κανένα καλό εστιατόριο, ούτε να αγοράσει κανένα ρούχο της προκοπής. Κάποτε μάλιστα που ο Γαβριηλίδης της «Ακροπόλεως» τού ζήτησε περισσότερα χειρόγραφα, ο Παπαδιαμάντης δεν αρνήθηκε, αλλά δεν είχε κανένα ιδιαίτερο όφελος. Σκλαβώθηκε περισσότερο. Έχασε κι άλλες πολύτιμες ώρες από τη ζωή του και κατάντησε να φεύγει αργά τα μεσάνυχτα για να περάσει από καμιά ταβέρνα του Ψυρή, να φάει κάτι και μετά να πάει να κοιμηθεί στο κελί του.

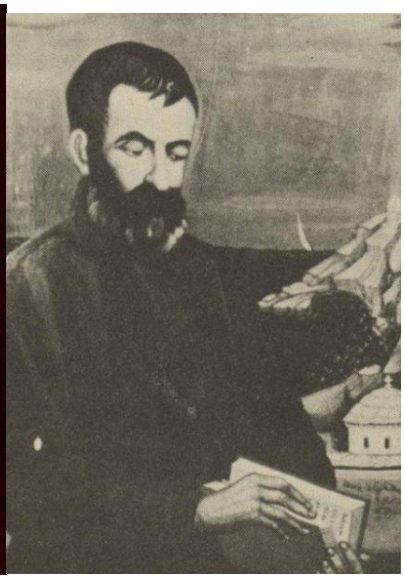
Το φθινόπωρο του 1895 ξαναβρέθηκε στην Αθήνα, και πάλι στη συνοικία του Ψυρή, στο φτωχικό του κελί, όπως συνηθίζει να λέει το δωμάτιο που νοικιάζει. Ο Παπαδιαμάντης είναι πια γνωστός και στους φιλολογικούς κύκλους. Έχει όνομα και είναι περιζήτητος. Η εμφάνισή του είναι όμως απογοητευτική. Μια εικόνα τού πώς κυκλοφορούσε στους δρόμους αυτός ο μεγάλος συγγραφέας μάς δίνει ο λογοτέχνης Δ. Χατζόπουλος, που έγραφε σε εφημερίδες και περιοδικά εκείνη την εποχή με το ψευδώνυμο Μποέμ. Γράφει:

«Ο κ. Παπαδιαμάντης, ο εκ της νήσου Σκιάθου συγγραφεύς, ο ιδιόρρυθμος, ο εκκεντρικός, ο Μποέμ, ο Μένιππος φιλόσοφος (σ.σ. κυνικός φιλόσοφος και σατιρικός συγγραφέας του 3ου αιώνα π.Χ.), ο άνθρωπος των καπηλείων και των τρωγλών, ο θαυμάσιος τύπος, ο ειλικρινής χαρακτήρ, ο περιφερόμενος συχνάκις ανά τας αθηναϊκάς οδούς με το τετριμμένον και ξεθωριασμένον επανωφόριον, με τα διπλά καταρρακωμένα πανταλόνια, με την ράβδον παραμάσχαλα και την χείραν αιωνίως επί του στήθους… με τ' άφθονα μαύρα μαλλιά, με το πλατύγυρον λερωμένον ημίψηλον, με την είρωνα φίλοινον φυσιογνωμίαν του… ο ζων μετά ενός ποτηρίου οίνου και ενός κυπέλλου ζύθου, με τα σιγαρέττα του εις το πλάι, ο χρυσός αυτός άνθρωπος».

Δεν είναι αναληθές αυτό που ισχυρίζεται ο Γ. Βαλέτας, ότι ο Αλέξανδρος Παπαδιαμάντης, ο θρυλικός ερημίτης του Ψυρή, κατέβασε τα ελληνικά γράμματα στην αθηναϊκή ταβέρνα. Λέει μάλιστα κάτι σωστό, ότι «η φιλολογική μποεμία αρχίζει απ'

αυτόν». Η συντροφιά του στις ταβέρνες του Ψυρή, αλλά και αλλού, ήταν τις πιο πολλές φορές λόγιοι και άνθρωποι που είχαν σχέση με τη δημοσιογραφία. Όλοι τους ήθελαν να κάνουν συντροφιά με τον σπουδαίο αυτόν συγγραφέα, γιατί είχαν πολλά να κερδίσουν. Τον ακολουθούσαν ακόμα και σ' αυτά τα παράμερα κρασοπωλεία της συνοικίας του Ψυρή, εκεί που άρεσε στον Παπαδιαμάντη να πίνει το κοκκινέλι του και τις τηγανητές μαρίδες να τις τρώει με το χέρι κι όχι με πιρούνι, όπως έκαναν μερικοί.

Χειρόγραφο του Παπαδιαμάντη

*Απόσπασμα από δισέλιδο δημοσίευμα των «Νέων» που ήταν αφιερωμένο στον Αλέξανδρο Παπαδιαμάντη και στην πασίγνωστη αθηναϊκή συνοικία του Ψυρή. Το κείμενο, υπό την επιμέλεια του αειμνήστου Πάνου Γεραμάνη (διακεκριμένου δημοσιογράφου, συγγραφέα, παραγωγού και επιμελητή ραδιοφωνικών εκπομπών, 1945-2005), έφερε τον τίτλο «Όταν ο Αλέξανδρος Παπαδιαμάντης περπατούσε στους δρόμους του Ψυρή». Είχε δημοσιευτεί στο φύλλο της Δευτέρας 22 Μαΐου 2000, με αφορμή την κυκλοφορία του βιβλίου του συγγραφέα και ιστορικού ερευνητή Γιάννη Καιροφύλα με τον τίτλο «Η ιστορία της συνοικίας του Ψυρή» (εκδόσεις Φιλιππότη).

Ο Αλέξανδρος Παπαδιαμάντης (Εμμανουήλ), γιος του ιερέα Αδαμαντίου Εμμανουήλ και της Γκιουλώς (Αγγελικής) Εμμανουήλ, το γένος Μωραΐτη, γεννήθηκε στη Σκιάθο στις 4 Μαρτίου 1851.

Τελείωσε το δημοτικό και τις δύο πρώτες τάξεις του ελληνικού σχολείου στη γενέτειρά του. Ακολούθως φοίτησε σε σχολεία της Σκοπέλου, της Χαλκίδας και του Πειραιά, ενώ έλαβε απολυτήριο γυμνασίου από τη Βαρβάκειο Σχολή το 1874.

Το ίδιο έτος ενεγράφη στη Φιλοσοφική Σχολή του Πανεπιστημίου Αθηνών, αλλά δεν αποφοίτησε ποτέ από αυτήν.Νωρίτερα, το 1872, είχε ταξιδέψει στο Άγιο Όρος, όπου είχε παραμείνει μερικούς μήνες ως προσκυνητής.Για να εξασφαλίσει τα προς το ζην, ο Παπαδιαμάντης εργαζόταν ως οικοδιδάσκαλος και ως μεταφραστής σε εφημερίδες και περιοδικά.

Το 1879 δημοσίευσε το ιστορικό μυθιστόρημα *Η Μετανάστις* στην εφημερίδα «Νεολόγος». Το 1882 άρχισε να δημοσιεύει σε συνέχειες το μυθιστόρημά του *Οι Έμποροι των Εθνών* στο περιοδικό «Μη χάνεσαι». Το 1884 άρχισε να δημοσιεύει στην εφημερίδα «Ακρόπολις» το μυθιστόρημά του *Η Γυφτοπούλα*.

Από το 1902 έως το 1904 έζησε στη Σκιάθο, όπου συνέχισε το μεταφραστικό έργο του και τη συγγραφική δραστηριότητά του (το 1903 δημοσιεύτηκε *Η Φόνισσα*).

Ο Αλέξανδρος Παπαδιαμάντης απεβίωσε στις 3 Ιανουαρίου 1911 λόγω πνευμονίας.

Στου Καχριμάνη : Το αγαπημένο στέκι του Αλέξανδρου Παπαδιαμάντη στου Ψυρρή

ART POINT VIEW 09/12/2022

«Το πλέον προσφιλές στέκι του Παπαδιαμάντη υπήρξε αναμφισβήτητα η μπακαλοταβέρνα του Καχριμάνη (Σαρρή 15 και Αγίων Αναργύρων).

"Στου Καχριμάνη το καπηλείον, **όπου εγίνοντο άφθονοι σπονδαί εις τον Διόνυσον**, εσύχναζον και τινες Ιταλοί σιμά εις τους δικούς μας, με τους οποίους είχον φιλικάς σχέσεις… Τρεις άνθρωποι, τρία θρησκεύματα, τρεις φυλαί. Ως κοινόν γνώρισμα είχον μεγάλην κλίσην εις τα γιουβέτσια…".

Αυτά γράφει ο "ερημίτης του Ψυρρή", ο Αλέξανδρος Παπαδιαμάντης, στο τελευταίο του διήγημα "Ο αντίκτυπος του νου" (1910), το οποίο δεν προλαβαίνει να ολοκληρώσει.

Γιώργος Χρονάς, Κωνσταντίνος Μπούρας, Μαριέττα Πεπελάση,Ρίτσα Μασούρα
Έχοντας ως σημείο αναφοράς το αγαπημένο του στέκι, το οινομαγειρείο του Τριπολιτσιώτη Δημήτρη Καχριμάνη, έγραψε εδώ ένα εξαιρετικό αντιρατσιστικό κείμενο. Επί 25 χρόνια θαμώνας στου Καχριμάνη, ο μοναχικός Παπαδιαμάντης μέσα εκεί έτρωγε ελάχιστα και έπινε πολύ, κοκκινέλι και ρετσίνα. Κυρίως, όμως, μελετούσε τους χαρακτήρες των άλλων πελατών. Το "καπηλείον" του Καχριμάνη αποτελούσε για τον άριστο των λογοτεχνών ένα κοινωνικό σπουδαστήριο: "(…) Εκεί επωλείτο η ευθυμία. Με είκοσι ή τριάντα λεπτά ηγόραζε τη μεγάλην δόσιν, μέγα ποσόν ευθυμίας. Με εξήντα λεπτά ηγόραζον ολόκληρον την ευθυμίαν". Και είναι γεγονός πως ο Παπαδιαμάντης καθημερινά επεδίωκε "ολόκληρον την ευθυμίαν" που του στέρησε η ζωή. Η διονυσιακή μυσταγωγία τον συνεπαίρνει και αυτοσαρκάζεται, όταν περιγράφει με πόση ευκολία κατέρχεται τη μεγάλη κλίμακα που οδηγεί στην υπόγεια ταβέρνα του Καχριμάνη, ενώ, αντιθέτως, πόσο βασανίζεται να την ανέλθει μετά το πέρας της οινοποσίας. Το 1980 το παλαιό κτίριο άλλαξε ιδιοκτησία και δυστυχώς, κατά την ανακαίνιση, χάθηκε η πρότερη μορφή του και η γνωστή σκάλα του Παπαδιαμάντη. Ευτυχώς, όμως, έμειναν και διασώθηκαν οι ανωτέρω μνήμες. Ο Παπαδιαμάντης, ατημέλητος και ρακένδυτος, κυκλοφορούσε στα στενοσόκακα του Ψυρρή, ανάμεσα στους απλούς λαϊκούς ανθρώπους, που τον αγαπούσαν και τον θαύμαζαν. Όπως ο αμαξάς ο Στέφανος, ο μανάβης ο Νικόλας Μπούκης και πλήθος άλλοι άγνωστοι "ήρωες" του αγώνα της ζωής. Κάποτε η μικρή κόρη του μανάβη του είπε: "Συ, μπαρμπα-Αλέξανδρε, ψέλνεις τα τραγούδια του Θεού…". Κι αυτόν τον τίτλο χρησιμοποίησε για το επόμενο αθηναϊκό του διήγημα. Έτσι, λοιπόν, έζησε ο Παπαδιαμάντης και πέρασε στην αιωνιότητα, γράφοντας και ψέλνοντας "τα τραγούδια του Θεού" στου Ψυρρή».

Το Εστιατόριο «***Στου Καχριμάνη***» είναι μια ιστορική γωνιά της παλιάς Αθήνας στην οδό Σαρρή, στου Ψυρρή, στην σκιά της Ακρόπολης. Ο χώρος αυτός, ο οποίος λειτουργούσε σαν παντοπωλείο για ολόκληρες δεκαετίες (1860-1920), υπήρξε το αγαπημένο στέκι του κορυφαίου Έλληνα λογοτέχνη **Αλέξανδρου Παπαδιαμάντη** (1851-1911) που δίκαια θεωρήθηκε «*ο άγιος των ελληνικών γραμμάτων*».

Το πόσο αγαπημένο ήταν το στέκι αυτό στον άνθρωπο που κατέχει περίοπτη θέση στη νεοελληνική λογοτεχνία, φαίνεται στο βιβλίο «*Η ιστορία της συνοικίας του Ψυρρή*» του δημοσιογράφου και Αθηναιογράφου ***Γιάννη Καιροφύλα*** (*βλπ. σχετικό απόσπασμα στο τέλος του κειμένου*).

Σήμερα η ιστορική αυτή γωνιά της Αθήνας συνεχίζει την πορεία της χάρις την **Κυριακή Καπελέρη** η οποία με μεγάλο σεβασμό στο χώρο και προσεκτικές διακοσμητικές παρεμβάσεις, δημιούργησε ένα παραδοσιακό εστιατόριο με υψηλή αισθητική και εξαιρετικές γευστικές δημιουργίες, γεμάτες φαντασία, της Μεσογειακής και της Γαλλικής κουζίνας.

Το εστιατόριο «***Στου Καχριμάνη***» λειτουργεί καθημερινά, μεσημέρι (με ρακόμελα, τσίπουρα και μεζεδάκια) και το βράδυ (με ζωντανή μουσική και πολλές εκπλήξεις) προσφέροντας τις σπεσιαλιτέ του (αστακομακαρονάδα της Μονεμβασιάς, πάπια με

σως ροδιού, γεμιστό ψαρονέφρι κ.α.) στους φανατικούς του φίλους.Και όλα αυτά με εξαιρετικά προσιτές τιμές (μέση τιμή 20 έως 30 Ευρώ ανά άτομο), εξαιρετικό κρασί χύμα ή εμφιαλωμένο από τον πλούσιο ελληνικό αμπελώνα, ενώ από Δευτέρα έως και Πέμπτη προσφέρεται ξεχωριστά και **ειδικό μενού** (μεσημέρι και βράδυ) μόνο με 15 Ευρώ ανά άτομο!Ο χώρος του εστιατορίου «***Στου Καχριμάνη***» φιλοξενεί και εκδηλώσεις (μέχρι 150 άτομα) με ειδικό μενού προσαρμοσμένο στις ανάγκες της κάθε εκδήλωσης.

Εστιατόριο «*Στου Καχριμάνη*» , Σαρρή 15 & Αγ. Αναργύρων 45, Ψυρρή, Τηλ.: 2103240370. Υπεύθυνη κρατήσεων: Άντζελα Λευκιμμιάτη, 6936 166642, e-mail lefkim@yahoo.gr

Απόσπασμα από το βιβλίο «Η ιστορία της συνοικίας του Ψυρρή» του δημοσιογράφου και Αθηναιογράφου ***Γιάννη Καιροφύλα****:*

«Μόνιμο, στέκι στου Ψυρρή, όπου κατοικούσε από το 1886 επί πολλά χρόνια, είχε ο Αλέξανδρος Παπαδιαμάντης την μπακαλοταβέρνα του ***Καχριμάνη*** *στην οδό Σαρρή. Εκεί μέσα πέρασε πολύ χρόνο της ζωής του, γιατί εκεί έτρωγε τις περισσότερες φορές, εκεί έπινε, εκεί συναντούσε τους φίλους του, που τον ακολουθούσαν στο κρασί.*

Ο θρυλικός ερημίτης του Ψυρρή κατέβασε τα ελληνικά γράμματα στην αθηναϊκή ταβέρνα. Μέσα στην μπακαλοταβέρνα του ***Καχριμάνη*** *πρέπει να έγραψε πολλά διηγήματα. Του άρεσε το μέρος. Θα λέγαμε ότι μπορεί και να τον ενέπνεε…* ***Κοινωνικό σπουδαστήριο*** *για τον Παπαδιαμάντη αποκαλεί ο Γ. Βαλέτας το μπακάλικο του* ***Καχριμάνη****.*

Εκεί φαίνεται ότι ο μεγάλος των Ελληνικών γραμμάτων, έχοντας οξύτατη παρατηρητικότητα και φιλοσοφικό μάτι, μελετούσε την κοινωνία μέσω των ανθρώπων που πήγαιναν στο μπακάλικο για να ψωνίσουν.Από του ***Καχριμάνη*** *περνούσε όλη η κοινωνική ιεραρχία. Πλούσιοι και φτωχοί, αριστοκράτες και ξεπεσμένοι…. Πολλά θέματα διηγημάτων του Παπαδιαμάντη είναι γραμμένα με σκηνικό το παντοπωλείο αυτό – όπως το αποκαλεί – της οδού Σαρρή, στου Ψυρρή.*

Του Παπαδιαμάντη του άρεσε το κοκκινέλι και η ρετσίνα. Έπινε ίσως περισσότερο από όσο έπρεπε – ***η διονυσιακή μυσταγωγία*** *τον συγκυνούσε ιδιαίτερα και με αυτήν ζούσε τις πιο ευτυχισμένες στιγμές της ζωής του, μιας ζωής πολύ βασανισμένης, μιας ζωής που ίσως ένας άλλος δεν θα την άντεχε.*

Εκείνα τα χρόνια η δημοσιογραφία είχε περισσότερες δυσκολίες και μικρές αμοιβές. Ο Παπαδιαμάντης εργαζόταν πολλές ώρες και ο μισθός του ήταν μικρός. Η δημοσιογραφική δουλειά του στην εφημερίδα «Ακρόπολις» ήταν αμέτρητη. Είχε χάσει τον ήλιο και το φως της ημέρας. Μετά την μπακαλοταβέρνα του ***Καχριμάνη*** *πήγαινε στο φτωχικό κελί του, όπως συνήθιζε να λέει το δωμάτιο που νοίκιαζε στου Ψυρρή».*

Ο ΠΑΠΑΔΙΑΜΑΝΤΗΣ ΣΤΗΝ ΑΘΗΝΑ

https://byfoodandtravel.com/o-papadiamantis-stin-athina-anazitontas-ta-vimata-tou-agiou-ton-grammaton/

https://vivliopoleiopataki.gr/pub/media/import/files/1202172.pdf?srsltid=AYCX9vLLnsox0mtgtWCc4U_CR8Tmv8jLGCt-_KVUwUhQHvq7CxEK0GiB